

Folketingets Beskæftigelsesudvalg
lov@ft.dk

Karsten Hønge
karsten.honge@ft.dk

Beskæftigelsesministeriet

Holmens Kanal 20

1060 København K

T +45 72 20 50 00

E bm@bm.dk

www.bm.dk

CVR 10172748

J.nr. 2022-2714

Beskæftigelsesudvalget har i brev af 15. marts 2022 stillet følgende spørgsmål nr. 218 (alm. del), som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Hønge (SF).

Spørgsmål nr. 218:

”Med henvisning til Ritzau-artiklen den 6. marts 2022 ”Hver femte rygpatient mister arbejdsevne” bedes ministeren besvare følgende spørgsmål: Hvad mener ministeren, at der kan og bør gøres, så færre rygpatienter mister deres arbejdsevne? Til besvarelsen bedes ministeren indhente bidrag fra Sundhedsministeriet”

Svar:

Jeg er meget enig i, at det er en udfordring, at for mange rygpatienter forlader arbejdsmarkedet før tid. Det er et stort tab for både samfundet og den enkelte. Det er derfor vigtigt, at vi gør, hvad vi kan for at forebygge udvikling af rygproblemer og samtidigt gribe de borgere, hvor skaden allerede er sket. Det skal vi gøre gennem korrekt behandling og genoptræning samt ved at skabe de bedste rammer for et rummeligt arbejdsmarked.

Arbejdspladsen spiller en stor rolle i forebyggelsen af rygproblemer. Arbejdsgiveren har ansvaret for, at arbejdet er planlagt og tilrettelagt, så det er sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt. Det betyder også, at arbejdsgiveren har ansvaret for, at tekniske hjælpemidler stilles til rådighed, og at de ansatte anvender dem korrekt. Ved brug af egnede tekniske hjælpemidler bliver belastningerne på kroppen reduceret, hvilket mindsker risikoen for udvikling af rygsmerter.

Seniorpensionsforligskredsen (S, V, K, DF, RV og LA) har afsat en årlig ramme på 105 mio. kr. i perioden 2021-2023, til en tilskudsordning (Arbejds miljøpuljen), der bidrager til at forebygge nedslidning af medarbejdere på mindre private virksomheder. Fra 20. april 2022 er mindre offentlige arbejdspladser også omfattet af ordningen.

Med etableringen af Arbejds miljøpuljen har virksomheder fået mulighed for at søge om tilskud til bl.a. sundhedsfremmende aktiviteter i form af fysisk træning på

arbejdspladsen og afprøvning af tekniske hjælpemidler, der kan forbedre det ergonomiske arbejdsmiljø.

Hvis en borger har udviklet rygproblemer, er det vigtigt, at de modtager den korrekte sundhedsfaglige behandling og bliver understøttet i at bevare deres tilknytning til arbejdsmarkedet i den grad, som deres arbejdsevne tillader.

Som ønsket har jeg indhentet bidrag fra Sundhedsministeriet, som oplyser følgende:

”Sundhedsstyrelsen har oplyst, at det estimeres, at 20 pct. af det samlede sygefravær udgøres af mennesker med rygsmarter. Indsatsen for at bevare arbejdsmarkedstilknytning er derfor en integreret del af indsatsen for borgere med kroniske lænderygsmarter. Indsatsen bør bestå af at afdække borgerens arbejdssituation – både fysisk og psykisk. De fysiske aspekter indebærer bl.a. arbejdsområde, arbejds-mængde, indflydelse på pauser, eventuelt ændrede arbejdsprocedurer, ændret arbejdspladsindretning, hjælpemidler og personlig assistance. De psykologiske aspekter er fx forhold til ledelse og kollegaer, ledelsens indstilling, angst for forværring af symptomer eller en angst for en skade i ryggen.

I 2020 har Sundhedsstyrelsen afdækket smerteområdet generelt og vurderet mulige indsatsområder. Afdækningen dækker kroniske (ikke-kræftrelaterede smerter) smerter generelt, hvor personer med rygsmarter udgør en stor gruppe. Afdækningen pegede på, at kroniske smertetilstande udgør et stort befolkningsmæssigt problem med alvorlige konsekvenser - dels for den enkelte i form af lidelse og nedsat helbredsrelateret livskvalitet, men også for samfundet i form af tabt erhvervsevne og udgifter til sundhedssystemet. Forløbet for den enkelte borger med en kronisk smertetilstand er ofte langstrakt i tid og involverer både social- og sundhedssektoren.

Afdækningen foreslår en række indsatser over for målgruppen. Sundhedsministeriet vil i medio 2022 udarbejde en strategi for smerteområdet med afsæt i Sundhedsstyrelsens faglige afdækning af området.

I øvrigt bemærkes det, at patienter i sundhedsvæsenet er omfattet af en række patientrettigheder, herunder udredningsretten og udvidet frit sygehusvalg, som giver patienter ret til at blive undersøgt og udredt inden for 30 dage, når de henvises til et sygehus. Kan regionen ikke leve op til det, har man ret til at vælge udredning hos et privathospital.”

Som supplement til oplysningerne om indsatsen på sundhedsområdet, kan jeg oplyse, at der inden for beskæftigelsesområder er en række muligheder for at understøtte, at personer med rygproblemer kan fastholde en hel eller delvis tilknytning til arbejdsmarkedet.

En mulighed kan være et sporskifte til en mindre nedslidende funktion. Med Trepartsaftalen om efteruddannelse er der afsat midler i 2022 til videreførelse af sporskifteordningen. Her kan virksomheder inden for en række brancher søge om støtte

til at sporskifte en medarbejder. Hvis en borger er sygemeldt som følge af rygproblemer, har kommunerne et ansvar for at gå i dialog med den sygemeldtes arbejdsgiver om fastholdelsesmuligheder samt eventuelle skånebehov.

Der er med gældende regler mulighed for, at kommunen som led i at fastholde sygemeldte på arbejdspladsen kan give understøttende tilbud som f.eks. mestringsforløb eller rygtræning. Kommunerne har også mulighed for at tilbyde hjælpemidler efter reglerne om handicapkompenserende ordninger. Det kan eksempelvis være særlige stole, borde eller lignende som kan hjælpe personer med rygproblemer på arbejdspladsen.

Kommunerne kan også tilbyde revalidering til personer med begrænsninger i arbejdsevnen forudsat, at der er en realistisk mulighed for, at revalidering kan føre til hel eller delvis selvforsørgelse. En person har først ret til tilbud om revalidering, når andre muligheder for hjælp til at opnå en tilknytning til arbejdsmarkedet er udtømt.

Desværre vil der være rygpatienter, hvor det viser sig, at personen har en varigt nedsat arbejdsevne. Dem skal arbejdsmarkedet også kunne rumme.

I de tilfælde kan et fleksjob være en mulighed, hvis borgeren vurderes at være i målgruppen. Formålet med fleksjobordningen er, at personer med en varigt nedsat arbejdsevne kan fastholde en tilknytning til arbejdsmarkedet. I forbindelse med etablering af et fleksjob skal der tages hensyn til, at medarbejderens arbejdsevne er begrænset. Kommunen udbetaler i den forbindelse et tilskud til lønnen, der kompenserer for den nedsatte arbejdsevne.

Selvom der i dag er en række muligheder for, at personer med rygproblemer kan fastholde en hel eller delvis tilknytning til arbejdsmarkedet, er der stadig udfordringer. Jeg mener derfor, at det er centralt løbende at vurdere, om der er behov for at igangsætte initiativer, der kan styrke fastholdelsen på arbejdsmarkedet.

Venlig hilsen

Peter Hummelgaard
Beskæftigelsesminister